

Ж И З Н Ъ

ДЖИНГИЗЪ-ХАНА И АКСАКЪ-ТИМУРА

СЪ

присовокупленіемъ разныхъ отрывковъ, до Истории
касающихся, коихъ все слова для обучающихся
расположены по алфавиту,

Въ пользу

ВОСПИТАННИКОВЪ

ИМПЕРАТОРСКАГО

КАЗАНСКАГО УНИВЕРСИТЕТА

СОСТАВЛЕННАЯ

А Декторомъ онаго Университета Ибригимомъ

ХАЛЬФИНОМЪ.

КАЗАНЬ;

въ Университетской типографіи

1842.

احوال

جنک خان واقعاتی نثر

و توار... مخصوص بعض قسم قطعہ لہ ضمیم

و تالیف... بلتچون جمیع لغت لہ بنی خروف ہجاوزرہ

ترتیب ایلوب

ایمپیرا طورنگ

قزاق ایلوب سیتی دیکہ معروف باش مدرسہ سی

نہاچون

مذکور او... لکطری تبتولار نوی ساوینتیک ابراہم

اسحق خلی ایجاد و تقریر ایلشم

Iskhak Khalifa

قزاق بلک قزان ۱۸۱۶ میلادیلہ

۱۲۳۴ سنہ ہجرتہ

س

قزاق

بلک

احوال
جنک خان واقعاتی نثر

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Я увѣренъ, что издаваемыя мною сіи отрывки не удовлетворятъ въ полной мѣрѣ любопытству мужей ученыхъ, ибо въ нихъ упоминается только о рожденіи Джингиса, его воспаніи, Князьяхъ оныя него зависѣвшихъ и о раздаваніи для нихъ шамговъ*) и прозваній, о нѣкоторыхъ войнахъ, Джингисомъ веденныхъ, и его смерти. Пономъ повѣствуется о Тимурланѣ, его первомъ образѣ жизни, военномъ поприщѣ, о взятіи имъ Конестантинополя, разореніи Болгаръ, осады города Бюадра и наконецъ о нѣкоторыхъ Ханахъ: Идигейбекѣ, Бердибекѣ, и Гайсѣ Ханѣ, но весьма кратко и вообще безъ хронологіи. Но при изданіи сихъ отрывковъ, какъ единственныхъ, можеть быти, историческихъ оцѣнокъ о Татарахъ Казанскихъ; я имѣлъ въ виду, сколько сохранили ихъ оныя записки.

*) Подъ именемъ шамга (собственно панга) надлежитъ разумѣти знаки или клеймы, которыя употреблялись имѣвшими оныя въ грамотахъ, на печатяхъ и деньгахъ, или замѣнили Гербы; нынѣ же употребляются безграмотными Татарами вмѣсто рукоприкладства; сплавяши ихъ на поарахъ и скотѣ.

Съ разрѣшенія высшаго Учебнаго Начальства.

روس نسیجه وله و بعض غیرى خلايق او انسون بلکہ کند بلری تنگ
 نوار بخلری با قد بی دست فیجی بلغار قریم و قران خانلری و خلایقی
 و آنلرنگ دیار روسیجه خر و ج ایدوب بعض خر بلری نی و نناک
 حکومتلری نی و هم خلایق روس اوزرینه صالح قلمی جزیه لرینی
 اولسون و آنلریله کند بلری مابینلرنگ اولمش بعض احوالی
 بو کتابچہ دیک نیجه و نیجه خواشیلر ایله بو زمانه بیکر و کتابت ایله
 کلمه شار ذرابکن لکن ذور لو تفاوت و بوی بر تنگ کلامینی جرح
 ایتمکله بعض خان مکان شهر و قلعه اسلری و بیبا بلری و تار بخلری
 مبهم قالدوب کمال مرتبه به ابر شمش ایدسه لر ده استک شد بکه زمان
 شهر بلغار و غیر بلری ده بر التاز بدین قابلوب و هم بعض مکانلر ده
 صاف لاش معنی ذائلر و شویله آلتون کوش و باد آچه لر ده کوزلان
 خان و شهر اسلری نی و تار بخلری نی مفسشار تمیزین ایله و کار یه آنلر دین
 بعضلری نی صواب و مکمل ایتسه لر کر اکر

آچق اوشال کتابچنگ تصنیفی قلم و تلفظلری سهر ناتار نیجه کبی
 اولنوب بعض محللری ذخی بو زمانداغی اهل نوار بخلره مقبول

знія и совершеннаго наказенія пере-
 искою, столько наиболее для того,
 дабы симъ средспвомъ обратишь вни-
 маніе ученыхъ единоверцевъ своихъ
 (о чемъ я сказала проспраніе въ Та-
 тарскомъ предисловіи) на опысканіе
 и познаніе памлшиковъ собшій
 исторіи племени Ташарскихъ, о чемъ
 они до сихъ поръ совершенно небрегли.
 Желая, что бы сей трудъ мой могъ
 бытъ полезнымъ обучающимся восточ-
 нымъ языкамъ при ИМПЕРАТОРСКОМЪ
 Казанскомъ Университетѣ, я старалася
 во возможности, объяснить все труд-
 ния выраженія, все спаринныя слова,
 вышедшія изъ употребленія, и оче-
 нить тексты, ни мало его не измѣня,
 отъ двусмысленности и непониманіи-
 сти, сѣруя съ другими рукописями и
 выбирая вѣрнѣйшее.

Въ заключеніе желаю обучающимся
 Турецкому языку, что бы сей трудъ
 мой могъ содѣлать для нихъ столько
 полезнымъ, какъ и Ташарскій Грамма-
 тика, мною изданная въ 1809-мъ году.

مهلكه ريدن ضايع ترانده واسر افارنده اولان قربه وابلار بده هيج
 پرى الماين و دو كتا بختد پين شيسى هر كيز بونكه كورلن آنچه نادر
 پلكم قالمش اولنسالرده بلوبل و اوفى و قارقالو و جابق غلايقلرى
 ارالرنكه اولنقلىرى غالب ظن و لنور زير ابوندين اقدم شوبله
 ابوالتازى بهادر خان نك شجره تركى بىگله اشتهار ايلدوكى تركى
 توار خيلى سبر طرفلرين بولورب روس و غيرى لسانلره ترجمه
 اولنماقله و هر قايدار و سجه باه سى چوقدر و ايچنك حضرت آدم
 صبي الله دن نامد كور ابو الغازى ادر نام خان جوار زمينه ديك جميع

درب عتور

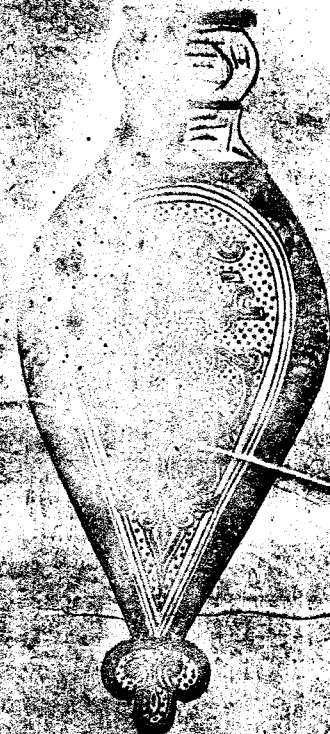
بود نياده فالماز نچه كندلر بود نيادن كنديلر اسلرى
 قالمدى كيسى سلطان و احتشام ايله دنيا ده عمر سوروب
 بو مالك و بوديار و بوسطنت پندردير ايدى صوك اوچى
 اقتباع و احوال و خزايين و مالك و ملك اكا فانك و بزم بوب
 جمله سنى بونك قوبور كندوسى عليه كنديلر بوجمانك
 ايكي كروه عقلا خير ايله ياد و دفتر اعماللرى سنات ايله
 طولو اولوب هر بار رحمت و غفران ايله شاد

اغه عشقك شربدين اما بى قايدى عمر تنك صبرين ييتكل
 رحمانلره رحمت و يردى سى او شال عشقك شربدين

۱۱۱۱
 ۱۲۲۲
 ۱۳۳۳

ورد عفور

عند مذنب

بزر بولمان مالک دنیا چوق دور اینگاندر
پنه چوق دور ایتسه کرندره اول زمان بزر
ایسکروب چروب پتساک کرکدر

Handwritten notes or signatures at the bottom left.

قائار و مغول خانلری تنک نسللرینی و حکومتلرینی خصوصاً جنک
خان تنک و جوده کلوب و وفات بقاچه احوال ملوک و شعبلرینی تمام
تر تیبیلر بله ذکر ایدر اما اوشال کتابلرک اصل ترکی سی دخی بو دیار
قراند هج قاید و هج کله کور لیا بوب و هر کبزلر لیمز

سبب تالیف

شمد بکه زمان بزیم ممالک روسیه دا کنی جماعت مسلمان بینلر نده
تواریخ و جهاننما کبی فنلر تک تعالی بالتمام پورا غلوب و استعمال
اولنما دو قاریدن اوشال کتابلرک دخی تلف و ضایع اولنمق احتمالی و بو

بیر

اولور لر برکرو هی انلر در که بو جهانده غبا د اللهه تعلیم علم
و تالیف کتابلر ایتد بلر آنلرک روحلری الی آخر الزمان
خیر ایله یاد و اسملری کتابلر ده ذکر اولنور شرف عمللری
و تالیف ایلد و کلری کتابلری عالم دنیا ده قالمقله اهل بصیره
اول کتابلر دن انتفاع ایدوب درجات کاستان جنات عالیابه
نائیل اولور لر و بر کروهی انلر در که امو اللری ایله
خیرات جلیلله و مبرات جمیلله ایدوب جوامع و مسجد و مدارس

بیر کچکجه یاد کار باقی فالنسون دیو مسرق اسانلریغه عارف کسه تنک
مقتضای سبب شه شاهان زان او نیو بر سبتینی نام باش
مدرسه سید اکنی نایبک اربابین نصایح کتابلر محلینه قرانچون بونی
ایجاد ایلد شیم ائید که مذکور کتابلرک اصل و تفصیلی دخی بر بر
مکاندین بسیر و میسر و عبرت اهلینه بسکم نفع و مفید اوله ابردی

منادات

سز که اوشبو مقدمه قرأت ایدین عزتلا اهل علماء و هر ارباب فن
و معرفت مضر فکر نکور دین رجا اولنور که بالاده ذکر اولنان دیک

و سایر خیرات بنیاد ایدوب بو فانی جهانده قوبوب کندیلر
آنلر تک دخی اول خیر انلری دائم ثابت اولد قیحه حسنا نلری
مز دا دور و حللری خیر دعا ایلر شاد قیلنوب و اسملری لسانلر ده
ذکر جمیل ایلر یاد اولنور لر ایدی عقلا به لازمدر که بو فانی
جهانده بر خیرلی اثر جلیل قوبوب ذکر جمیل ایلر یادور و حنی
شاد ایلر دیو بر کوی محمد افندی مرحومک رسالسی

تقسیم ثانی

قصه جنکین خان

اولانغاچی بابا لر بدین سو یلا لک قدیم زمان آق دینکزنگ
 ایچنه مالنه دیکان شهر وار ایدی اول شهر خان ننگ آدی آلتون خان
 و خانسی ننگ آدی کور لاولچ دیکان ابر دیلر اول ایکی پادشاه بدین
 بر قز توغوب و آدینی علمالیک کور کلی آتابلر نئی آیفه کونکا
 کور کوز ما بن قرق فولاج تاش سرا بن قویش ایدیلر لکن کورنگی

شایدین *сначала* . *второй* . *первый* . اول *списаніе* . *قصه* . *تقسیم* . ثانی
 بابا *предки* . *предки* . *со* . *стороны* . *матери* . *بابا* . *пред-*
ки . *дядь* . *говорить* . *سو* . *یلا* . *سویلا* . *گو* . *زمان* . *время* . *قدیم* . *древній* .
دی . *блтый* . *دی* . *мор* . *دینکز* . *ایچنه* . *в* . *دیکان* . *называемый* .
Государь . *پادشاه* . *خان* . *شهر* . *городъ* . *خان* . *Го* . *ударыня* .
ای . *луна* . *مہسی* . *ای* . *называть* . *اتامق* . *توغوش* . *родиться* .
کوز . *Солнце* . *کوز* . *показать* . *کوز* . *день* . *کوز* .
палажа . *سرای* . *کامہ* . *تاش* . *камень* . *کوز* . *красота* .
کوز . *красота* . *کوز* . *красота* .

انداخ ابر دیگ قور و آغا چغه کولسه پیراز و تافر بر کاباشا اولن بتار
 ایدی ساچن ناز اسایه بو تو کولوب و تو کورسه آلتون کوش
 اوساردی اما دنیاده بر ارتوق توغوش جان ابردی قاشنداغ
 دابه لر بدین اوزیکه پتین دابه سی اوردن دیکان ایدی و کونلرده
 بر کون بللغ ار لغاندین خونک ایتدیگم ای اوردن خان سن بو
 سرا بدین قغوب تشفارونه کور ارشن اما دنیا دیکان بو سرا بی یا

اغاج *заохші* . *قور* . *смѣяться* . *کونک* . *شو* . *انداخ* . *шакой* .
су . *рости* . *اوزیک* . *بیتک* . *لیش* . *پیراز* . *дереву* .
ساچ . *اولن* . *права* . *اولن* . *глядѣть* . *یاغوش* . *پر* . *земля* . *بو* .
падашь . *کوز* . *комок* . *жемчугъ* . *چشم* . *تراغ* . *فراق* .
دنبا . *серебро* . *کوش* . *золото* . *النون* . *کوز* . *плевать* . *توکورمک* .
دلوشه . *отличный* . *بیش* . *лишний* . *ارتوق* . *свѣшь* .
یا . *наизка* . *چشم* . *при* . *комъ* . *чемъ* . *находишь* . *یا* . *قاشنداغ* .
нѣкогда . *наконецъ* . *کوز* . *когда* . *کوز* . *когда* . *کوز* .
изъ . *онъ* . *دن* . *полъ* . *کوز* . *возмужать* . *بالغ* . *اولن* .
или . *видѣшь* . *کوز* . *чино* . *نه* . *تشفارو* . *выходишь* .

اوز گایر بوسرایدن باشته واره بی ویا اوشبوسرای اچیهو در دینی
 آورده خان ایتدی دنیا دیگان تاشقار و کینگ جهاندر و هم کون دیگان
 آی دیگان نرسه لر وار که دنیا ننگ روشانلقی آنلر بهر له در دینی
 آندین عالما لیک کورگی ایتدی ای آورده خان سن بنکا اول نرسه لر
 کور کوز کل دبدوکه آورده خان ایتدی سن اول نرسه لر
 کور ورسانک اولرسن دینی آنکا عالما لیک کور کلو اولسام اولایم
 کور کوز کل تبیدی ابرسا آورده خان نرازون آجوب
 ابابروب و کون باروقی ابو کا کیردی ائی کوردوکه عالما لیک
 کورگی ننگ هوشی کتوب اوله قالدی ودابه لری خانقه

внутри. аҗ. ли. муми. особый. башта. иной.
 день. кун. миръ, свѣтъ. пространный. кинк.
 по- кор кوزمک. свѣтлостъ. рошанلق. вещь. нрсе. солнце.
 тогда, то. аирсе. еще. бтне. умеркть. اولمک. казатъ.
 растворить. аҗوب. ابابрумк. окно. کون باروقی.
 входить. کرمک. کیرمک. ابو. домъ. свѣтъ. هوش کتمک.
 оставалъ. اوله قالدی. впасть въ обморокъ. باروب

باروب

باروب خه ایتور ز دیب یغلاشون اولتور دیلر بر کون بولغاندین
 هونک عالما لیک کور کلو ابرسا ایتدی ائی سونکلله اور اتوروب
 نرسه کور دنک تبیدی ابرسا ایتدی کور کل کون دین قوسا فمه بالا
 اولدی ایتدی ایتدی نه دیب ایتور سز تبیدی ز زیر التون خان اوزی
 وقت وقت کور کلو قورایی کور اتورغان ایردی بر کون التون خان
 قرین کورور کا کلدپسه کور ارکم قزی حامله اولیدر و ایتدی
 ای مزیم سکا

си- اولتورمی. плакашь. یشیق. وارمی. یرمی.
 со- اولیسیم. собралъ. یمفی. вонъ. духъ. аирсе.
 аиратрیتی. обрадоваться. سونیک. духомъ. брашься съ.
 лавешній. یمافی. шамъ. тогда. шохъ. از. на ногахъ. споятъ.
 ребенокъ. бала. чрево, брюхо. قورساق. اولمкъ. اولیق. یرمی.
 приходилъ. کلмк. времени. وقت وقت. что. دیب.
 лице. щекъ. بیت. يا. از. беременная. حامله

کوزال که به سالوب تون دینکزینه بیبارک تیدی آند بن صوتنگ
که تون بر برف قز قز قغنی کوک کوکار بی آلتون قوز بی طوطی
قوغنی سونماس چراغی و توکانه ز آروغی بر له تورا تاغید بن تون
دینکزینه آلتون که کمالوب بر نصیبلو کایو قغای دیو بیبار دیلر
این بن صوتنگ بر عجم کون کچوب اما اول رت تور متای چجان ننگ
اوغلی نوماول مرکان دیکان آناسینه آچی اولقله ایل تاشینه چتوب

کوزال пригожий. که судно. Северный оке-
ань. пост- тунзік. بیمار مک. کلاسق. سائق.
роишь. قزقن. яспребчикъ. دیکای تولوب.
قوزی баранъ. طوطی. قوش. полугай. سونماس.
мый. چراغ. свѣча. توکانه. не истощаемый.
ща. تاغ. гора. نصیبلو. живуюцій участіе.
лишьси. مرکان. проходить. کچیک. несколько.
стрѣлокъ. быль огорчену. این اولق. селеніе.
лице. تاش. внѣ.

سبکل ٹوشو بدر نه بلا بولدی دهر قارشو بر له اوزی ایویکا کلدی
وخالو بیغه ابتدی آه گور لاج بونغای اوبات اش جنت بر اعلی
باشیزغه کلکانی بوتی اپردی قز بهرغه بر بلا بولدی در نه خلیساق
اولور تیدی آنداکور لاج ابتدی اپدی بوتی بو بر کار بر دور نه
بروب اولماس آنکچونکم آدم اوغلی شیطان بر له برا بر در کوب
سوز لرو کوب آواز لر چقار ایله ایسه بوتی بر

سبکل نوشیک. попасъ, упасъ. قوشیک. вестушки.
выступашъ, выступиши вестушкамъ. بلا. бѣда, несчас-
ше. قارشو. печаль. آه. охъ! جنت بولدی. быть въ супру-
жествѣ. ای. тадой. اوبات. сшъдъ. اش. дѣло, ра-
бота. بوتی. нѣтъ, не. نه قیلمق. дѣлать что. انرا. такъ;
شوгда. земля, владѣніе. یورط. дворъ; домъ. بیریک.
дашь. اولماس. болс. потому что.
برابر. родъ человѣческой. شیطان. дьяволъ. آدم اوغلی.
равный. کوب. много. سوز. слово. آواز. голосъ, молва.
слушь. چقیق. выходишь. ایله ایسه. если шакъ.

کوزال

سج بوز ماقتا پور بن پونین بلمه بلر آند
 کوماول مرکان تیب بوزغل تید وکنه
 انا و تیب انا پیمو تیدی شبا صوقر اکر توغور انسا تک ایچنه جانلق
 فرسه بولسه تیکار بولغای قبا انوب بوزغل تیدی ابر سه خوش الای
 بولسه قبا انان دیم او تن یاغه کز لاپر تو سوروب انداغ اتدی
 که ننگ اوج ناختا سین ابر غتب ابر ابردی که شوبله قبا انوب بوزغان
 او بوز غتات تو اول مرکان تیب اینور لر

ничего, ни. بوز مق. изломать, разрушить, هنج
 способ. انق. знать. بلمک. спрашивать. کوماول بون یورغ
 прямо. جانلق. вкось. قبو قبا. тургору торо
 чтонибудь. попадаться. خوش. хороше
 если так. спраша. аутн. (изъ. лугъ. (изъ
 коего спрашивают. класть. کوزلک. (натягивать
 наполнять. андаغ. шакъ. доска. تولتور مق
 сорвать. аوجон. для, за. شوبله. табакъ
 образом.

یا تور ابر کان قاشنه دتی قرق کشی سی اولنوب و ایچلر نه بری
 مانکلاینه بر کوز لو شبا صوقر دیکان تور کان فرا اولیبسی و ارا ایدی
 بر کون شبا صوقر ایندی ای نوماول مرکان الصدن بر قرا
 کور نور که النون که اولغای فر انا و ذیک قبات نور و اوتنه کور امن
 لکن سند بر اوتن من ایچ سننگ و طش بولسون و طانکلای نوش
 وقتیه کلور بولغای تیدی آندا انکا تولول مرکان خوش الای
 بولسون تیوب و طانکلای کون کور دبلر بر النون که کلوب ترور

человкы. کشی. находиться. بانقی
 лобъ, чело. козъ. глазь. صوقر. иривой,
 Тружменецъ. نور و کان. Трой
 издали. лобъ, чело. манکلای. караульный.
 казаться. горъ. по. дикъ. черное.
 возвышенность. сквозъ. аутн. про.
 в, внутри. ш. снаружи. طانکلای. завтра.
 приходитъ. کلک. волденъ. خوش. хороше. الای
 шакъ.

ایندی قبایلی خلقی دیمکنک اصلی و تو بلاری بوندند و دخی اول کور کلی ایندی هر اینده های مرکان (کورک دورگان آن شونقار
 که فی بورغاندین صونک های الیک کور کلی قورق قز قز قز قز کوک ایوم ایندی فراغای دیک سیک بوینکا (بوم) زهر اسزابر کشی
 کوکار چینی آلتون قور و اولوی قوشی بیله چند وقت بارجه سیر کوروت فاروایتوب بولز در اما کونکلی مالک دور ماسنک اولوردی
 تو ماول مرکان آلوب اما که طشپن شما صو قرالدی بوند بن صونک ایندی آنکا تو ماول مرکان خوش سننگ کونک و کئی هیچ قالد ورمز من
 تو ماول مرکان اول کبچه چادر قور قور قز ایله یانور بولدیمه عالم الیک دیو اول کبچه چادر ده یا توب مراد لربن قاید بلر اندین صونک
 کور کلی ایندی ای مرکان بزنی سنکا تنکری و پرکاندر و قیاندن ایست تو ماول مرکان ایندی ای عالم الیک کورکس بو قور ساغند اغی
 بین سننکمن مکر بر آنچه کونکا صبر فیلسانک اولور اییدی زهر بالانک مر باشدین و نور دین اولدوقی چین ایرمش زهر ادمدین
 قور ساغند اغی بر بالا وار در لکن آدمدین اولغان دکدر قور ساغند
 قو باشدین پیدا اولغاندر تیدی آندا تو ماول مرکان بین اول
 قور ساغند اغی بالانکا باقماندر آلوب یا نور من تیدی صالم الیک

پовидимому. کوک небо, воздух. هر اینده

летать. کوک دورگان. ходишь, гуляшь, лешать. بورمک
 فراغای. бялый вретель. ان شونقار. юцій по воздуху.
 сидеть, сесть на что. росшь. بوی. росна.
 противоръчить, упоршивовать. фарوایتوبک. ночевашь.
 застаившь печалишься. مرادنا بقی. کونکل قالد ورمق
 адамъ. چین. правдъ. подучишь удовольствіе.

кбръ. брашь. المق. بارجه. начало, корень. اصل تور
 раски. ушь. папашка. چادر. вечеръ.
 когдабы. нібыло. Богъ. تنکری. хать.
 повременишь, صبر قیاق. нск. لско. بر آنچه. ежели. мکر
 являишься. پیدا اولوق. но. لکن. оперишь, подождашь.
 глядишь. یا توب

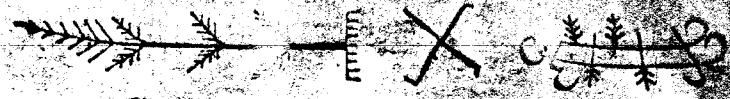
کور و کلی

اولسه قز بولز ابر دونک نجب سجو کلکی آر توف بولدی آند علمالیک
 کورکلی ای مرکان سن بنکا ایشا ناسوسن و بن عربید ابر
 یوزوبن کورگانم بوف اپردی انا بو کون و بو کچه سنی کور دوم نیدی
 انکا نوم اول مرکان ابتدی (اوردی بو و از اوزی قز اور ازلی ابرکا
 نوش بولسون) اشقام اول اپردی آندا علمالیک کورکلی
 انکا بنم قدر بی بغش بلکای ابر دونک نیدی ابر سا و نوم اول مرکان
 ابتدی ای علمالیک کورکلی بنم سو مکینک نشان اولدور کم

умножишься, увеличи-
 любовь, любовь, любовь
 жизнь, жизнь, жизнь
 беремен-
 лица, лица, лица
 стальная, стальная, стальная
 абер, абер, абер
 встрѣишься, встрѣишься, встрѣишься
 долгий, долгий, долгий
 хорошо, хорошо, хорошо
 знак, знак, знак
 любовь, любовь, любовь

بنم

بنم آجام قار امان، نوشم شو نثار ساچین تراغان و نامغام آجامای بولسون
 بی اور سید بن قیاب آجامای تامغه دیب ایتور لر صفتی اوشبو در

صوتکره میر آبه کورکلی بن تور ساغنداغی آطنی تنکری
 بهر کلک دو بیلق نجب دو بن بیان آنا دیلر و برجه کونلر دین دخی
 نوم اول مرکانک اناسی تور منای چچیان اربوب و نوم اول مرکان
 اناسی بوز بنه واروب فان اولدی انا سالتقه اولدور غانیدین
 صوتکره علمالیک کورکلی دین ایکی اوغلی تورغوب برسین بودنه تای
 ایکی سینی بیلکونای ایتا دیلر کن بو ایکی اوغل تورغوقه علمالیک
 کورکلی تنک کونلری بیان بولدی اندا نوم اول مرکان ابتدی ای
 علمالیک کورکلی ای اوغلی اوغل نابوب سونور لر امان نه اوچون

мошуща, мошуща, мошуща
 (руководящая) (руководящая) (руководящая)
 танга, танга, танга
 без, без, без
 ашбо, ашбо, ашбо
 изображение, изображение, изображение
 вид, вид, вид
 без, без, без
 беспокойства, беспокойства, беспокойства
 ко, ко, ко
 بیان, بیان, بیان
 умереть, умереть, умереть
 аубк, аубк, аубк
 хорошо, хорошо, хорошо
 знак, знак, знак
 любовь, любовь, любовь

اوغل نابوب کونکلنک بمان اولور تیدی آنکا علمایک کور کلی ایتدی
 بن بوروغنی اوغلم دوین بیان اوچون قایغورور من بولانغه ابارکان
 چچکا اونار دونکغوزغه ابارکان بالچغه آنار سن شان اوغلی دکل سن
 بورنغه لایق دکل سن دیر لر که اوز حالین بلماسلر کوزی مالغه توماسلر
 بودنه طای بلیکوطای بورنغه لایقه ابرماسلر بن آرسلان بالاسی ابردم
 سنکا کلوب نه کوردوم دیکاین تیدی آنکا توماول مرکان خوش نه
 اینککه قوباسن دیدی علمایک کور کلی ایدی سن اولسانک بورنکنی
 اوغلانلر نک بودنه طای بلیکوطای بیلار بن نور دین قوباشدین بولغان
 اوغلم دوین بیانچون قایغورور من ایدی بو ایکی اوغلانز بودنه طای بی

печататься. каменный, древний, прежний. буровой.
 цыпковъ. абармакъ. послѣдовать. болан.
 глины. балчы. свинья. донкоз. повалишься. аонамы.
 грязь. не. дкл. доспойный. лалы. состояніе, по-
 ложеніе. насыпиться. тобыкъ. левъ. арслан.
 овладѣшь. вельшь. полагать, ложишь. биламк.

قالماقغه

قالماقغه ابارکل ایتدی اندین صوتک توماول مرکان خان بو ایکی
 وعلینن قالماقغه اباردی تقی ایکی سیننه یقی سار نوکار قوشدی اولار
 بالماقغه ابار ب مقام و بورت تو توب تور دبلر قالمق تور الری ننگ
 صلی تو بلری بودنه طای بلیکوطای ندر اول یگا و کیتکاندین صوتک
 ردوین بیانچون قایغورور من آت بلر آلتون خان نسلندین پتی سلطان بار ابردی
 ایکی کیمسی ننگ آملی تولو کلی دیکان ابردی اینک قزی آلتونوی
 دین بیانچو آلد بلر پنه اول دوین بیان برنه آلتونو دین اوج اوغل
 کوغدی برسی ننگ آملی بودنجار ایکنچی سی ننگ آملی قغین جار
 او بوچی سی ننگ آملی سالجود ابردی ایدی قات اوروغی بودنجار دین
 ننگ آملی اوروغی قغین جار دین سالجود خلقی ننگ اوروغی سالجود دین
 تور ایدی توماول مرکان بکر می بل خلقی سوردی اندین

калмыкъ. по. слуга, подчиненный. по.
 соединить. жилище. тобыкъ. держашь, схва-
 тишь, занимаешь, (владѣшь). тора. начальник, судья.
 самый. кچی. меньшей, малый. танакъ. сормакъ.
 ханствовашь.

صونک دوین بیان اون تو قزیل خالقی سوردی ابرین صونک دوین بیان
 اوزی اولرندن اوچ کون بورون خلقی بیکلرینی بیویب آم ای آم
 قالتاق خلقی اوغلی بلنکلر اولدن هیچ قور تلفومز بوق ابرمش اجل تیب
 گلسه دارو درمان بولماس ابرمش بن آغان خانومم آلاغوریه برکا
 اولرمن دیکان ایردوم ابدی اجل ابرشدی بن اولرمن سیز لیر قالاسیز
 ابدی سز گای خلقی اوغلی وصیت سوریم بولسون بووند بن توغغان
 اوج اوعل بودنچار قعبن چاروسالچوت بولر بورت توغغانه لایق و عجب
 ابرماسلر ابدی بنه ای خلقی اوغلی بن اولکایدن صونک خانومم
 الانقورده توش تول بولوب اینارمن اندک پورقه لایق بچن اولر بیدار

قالتاق ای او. собирать. پیش. بوریون
 никакой. هیچ. смерть. اولوم. освобо.
 даро. приближиться. تیب. کلک. اجل. смерть.
 средство. درمان. наставление. ی.
 зародышь. تول. сновидѣніе. توش.
 нисходишь. پیدا بولتی. اینک.

بولور

بولور سینه ای خلقی اوغلی آن کرنگای سینه بلکوم اول بولور کم
 کاند بن صونک کون بولوب اینارمن بوری بولوب چقارمن
 سینه بلکای سوری بوسون لر فی خلاصه وصیت قیلغاندن بن صونک
 دوین بیان دید اوتدی وکندی اما جوین بیان دنیا دین
 اونان بن صونک قالمخدا فی ایکی اینسی بونده طای بلکوطای ایشنو
 بلم اهامن دوین بان اولدی جنکامز الانر تول قالدی تیب او درکا
 کاند بولر او توغزان بنگ توکار لری برله او دین او درلار یارینه بونده
 طای بلکوطای ایش بولر جنکامز آلاغو آغامز کربوکبدین قایغور اقایغورا
 کورتکلی بیان بولور و تیب طویچیت آسیرین بیویب آو اولای

ожидать. او تیک. волк. بوری. ожидать.
 меньшой. брашь. اینی. старший. брашь.
 для. шетка. вдова. تول. поминки.
 поминать. горестъ. کویوک. а. охотничья. лодка.
 лодка. влезать. (сестъ). ехотничья. лодка.

چند بلر و یا بر طاعتی بار بک کینک اولاد بلر بر کینک تریک تو توب
 الوب فابند بلر انلر فایتوب گیلاتور غاندا اور ماعتن بر قوم کشیلر
 چند بلر باروب پولتوب صور دبلر های فاید بن کلور سر و نه کشیلر
 انلر ایتد بلر بز ارف سور سانکر ختای شهر ندین بو صوب کلان
 و سز ارم کلر سز و نه کشیلر سز فید بلر بر اول ایتد بلر بز قالمق تور اری
 بودته طای بلکو طایز دپد بلر اول قوم ایتد بلر بز اوج ایتد بن بر
 بو صوب کلان ازوغنز توکاندی اجهز بز کارجم اجتوب بر نه بر سانکر
 یا اوشبو کینکی بیر سانکر نه بو اور ایدر دی فید بلر بر اول ایتد بلر های
 تور انکر دین اوجون بو صوب و نکز بیکر اک آج بولنکر خورن ایدر

ловить, томиць, живой, трик, олен, гора, покать, возвратишь, лось, на, роде, встритишь, бо صوب کلک, бгство, вать, یری, уже, (назадъ тому), а зоч, съестные при, пасы, кончишь, истребишь, а, голодъ, аوشبو, дѣлать, милость, بر نه, چه, нибудъ, رحیم ایتک, болѣ, بیکر اک, ۲۸۴ ده

تور لست و یو تری کینکی بیر ما ز من ایتکچر بر طول قالقان جنکا بز وار
 ایتد بلر لکنکا فایغودا ایتک الو بر نه ارب بار امر کونکلی ایلسون
 بی بلر انلر ای بار اخلر یوق ابر سه بز سب بر اوغل بالامزق انکر
 بز کا بو کینکی بز نکز بر آج اولما پالنک فید بلر اولار غه قوی ننگ بر
 بو طول بر روب اوغل بالاسین الد بلر اولار غه طای بلکو طای جنکا مز کا
 اولار غه بو بخشیدر دیو سوندیلر اول انلر اوغلسک امل بالین دبکان
 ابر سی آنکه آناسی ناکتتای بی ایتد بن ابره من فید بلر اوغل
 بالین بر بو طه بیر دی چون بودته طای بلکو طای اول اوغل
 الوب کل بلر بر کار سگ انلر سز الوب فمز بنی نونار غه

یارانی, ушь шашь, کونکل ایتدی, забав, او یون, ۲۹, дружина, ежели не шо, قوی, кир, гизснй баранъ, ляжна, ایتدی, голоднось, یتدی, посланку, چون, немощь, слабость, درمانسزاق, конское стадо, қумызъ, кислое кобылье молоко, یتدی, держашь, (во, ۲۹۴)

بویخشن و لایق دیوبت بالین نیکاسی الاغور کتور و طابشور دبل
 و آلاغور هم آنک اصلین نویین بلوب بخشی امر ای اندین مو
 بودنه طای بلکو طای ایند بلر ای جنکمز بز که رخصت و هر کل بزلر
 فایتور من آنکچو تکم بز بوته کنکندین مونک تا تکموشن اینجی
 کلو بدربان خبری وار ابرمش اجیدی بز فایتا من تید بلر آنک آلاغور
 ایدی آ ای های وای ای قاین اینبلریم بودنه طای بلکو طای بر ای
 کونکاصبر قیلسانکز بو اور ایدی آنکچو تکم هم بو اوج لوزلر
 بو دچارقین جار و سا لویون غلشی فامس اولک بلر ظلم کوچ قیلور
 سوزیم تکلاماسلر بولر غل اوکوت بهر جانکر نه اولور ای

препоручати. امر ای. воспитывать
 ناکتوت. позвратитесь. فایتیق. позволить. رحمت دیر تک
 хорошее известіе. جان خبر. посланники. اینجی. Танчип
 опертеть. خبر قیاتی. ньскольк. بر ایجه. зверь. قاین اینی
 не изведли- ظلم. значі. знауметь. почиташь. بلک
 слу- تکلامی. тяготитъ. удручатъ. کوچ قیاتی. косъ.
 разумъ. اوکوت. наставлені].
 بودنه طای

بودنه طای ای ایند بلر ای جنکمز بز سک عقل وصیت و اوکوت
 اولور هم بو اینبلر مز سنگا وینکلرینه تفریل اولوغلر بنه ایمین اولالر
 رخصتی تونالر ایلمدی بلنکلر کم اولور یور طسنگ نشان و بلکوسی
 اولورور ساویت ان ایلین کوب اسار غالا توپون اور اینار
 دروازین کبیک اینار جاو ایلکایات نوکر کاسردی اینماسلر
 اولوغلرین نور کا کچر و ب کچکلرین خدمت قیلورور لر بنه بلنکلر
 اولورور طسنگ نشان و پیلکوسی اولورور اوز یور طین ایمانلار

ایمین اولوق. наставленіе, завѣщаніе, завѣщаніе. وصیت
 быть хоро- быть хоро-
 шимъ. جاودان. во всякое время. аил. селеніе, дворъ
 умножишь. городъ, крепость, замокъ.
 дно, вокругъ. валя, врозь. врозь. широкій.
 чужой, посторонній. бекреші, шайх.
 передній угол. кичик. проводишь, посадишь.
 меньшей, молодой. заснавилъ служилъ.
 хулиши. یمانلامی